

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av studie- och
yrkesvägledningen i kommunal vuxenutbildning i
Strängnäs kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av studie- och yrkesvägledningen i kommunal vuxenutbildning, komvux i Strängnäs kommun. Granskningen genomfördes under hösten 2024.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 24 oktober 2024.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen senast den 24 april 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Strängnäs kommun har inkommit med en sådan redovisning den 14 april 2025 samt en komplettering den 30 april 2025.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Huvudmans och rektors organisering av studie- och yrkesvägledning inför val av studier

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som har granskats.

Arbetet med studie- och yrkesvägledning för att ge elever förutsättningar att göra väl underbyggda val av studier

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som har granskats.

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Bakgrund

Huvudmans och rektors organisering av studie- och yrkesvägledning inför val av studier

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla sin styrning och ledning av den individuella studie- och yrkesvägledningen genom

att konkretisera de nationella målen, tydliggöra prioriteringar och förväntningar samt följa upp kvaliteten i den individuella studie- och yrkesvägledningen.

I huvudmannens redovisning framkommer bland annat att det nu finns en plan för studie- och yrkesvägledningen, vilken nyligen implementerats. I planen finns en beskrivning av studie- och yrkesvägledningsuppdraget och de riktlinjer som finns för detta. I planen nämns målsättning, ansvarsfördelning och en översikt över återkommande aktiviteter som genomförs. I ett separat dokument finns en arbetsbeskrivning för studie- och yrkesvägledarna, vilken bland annat innehåller en aktivitetsplan över löpande arbetsuppgifter inom olika områden. Veckovisa möten mellan skolledning och studie- och yrkesvägledarna används, enligt redovisningen, för att konkretisera planen i det ordinarie arbetet så att den ska vara ett naturligt instrument i utvecklingsarbetet. Vidare framgår att huvudmannen i sitt systematiska kvalitetsarbete kommer att följa upp delar av studie- och yrkesvägledningen. I kvalitetsdialoger som sker tre gånger årligen mellan huvudman och rektor kommer enhetens beskrivning, analys och aktiviteter att regelbundet följas upp och utvärderas. Utifrån vad som framkommer i dessa dialoger kommer rektor och huvudman gemensamt fram till vilka åtgärder som behöver vidtas för att ytterligare höja kvaliteten. Huvudmannen konstaterar i sin redovisning att den utveckling av kvaliteten som redan noterats är att det systematiska samarbetet mellan lärare och studie- och yrkesvägledarna fått en tydlig och bättre struktur. De effekter som huvudmannen förväntar sig på längre sikt är, enligt redovisningen, att revideringar och utveckling av planarbetet kommer öka personalens delaktighet. En tydlig ansvarsfördelning kommer medföra att all personal vet vad som förväntas utifrån olika roller. Vid revideringar av planen kommer huvudmannen genom kvalitetsdialogerna att ta del av dessa och få en ökad kunskap om arbetet och kunna påverka innehållet.

Arbetet med studie- och yrkesvägledning för att ge elever förutsättningar att göra väl underbyggda val av studier

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande område:

- Rektorn och studie- och yrkesvägledarna behöver i den individuella studie- och yrkesvägledningen utveckla hur strategier och arbetssätt kan användas utifrån olika elevers situation för att utmana elevers studie- och yrkesval så att de inte ska begränsas av sina föreställningar kring kön eller av social eller kulturell bakgrund.

Av huvudmannens redovisning och en inkommen komplettering efter detta framkommer att ett utvecklingsarbete har påbörjats. I redovisningen beskriver huvudmannen bland annat att den arbetsbeskrivning som tagits

fram beskriver vilka arbetssätt och metoder som används för att öka de studerandes möjligheter att göra adekvata val i sina studieval. I huvudmannens komplettering anges att hittills är vissa konkreta insatser till viss del genomförda men att en fortsättning planeras för att utveckla hur strategier och arbetssätt kan användas utifrån olika elevers situation för att utmana elevers studie- och yrkesval så att de inte ska begränsas av sina föreställningar kring kön eller av social eller kulturell bakgrund. För att genomföra strukturerade vägledningssamtal med normkritisk utgångspunkt och medvetandegöra eleverna om sina egna föreställningar och öppna upp för bredare valmöjligheter har en samtalsmall tagits fram. För att studie- och yrkesvägledarna ska kunna föra samtal som synliggör och utmanar stereotypa föreställningar på ett professionellt och inkluderande sätt har studie- och yrkesvägledarna fått viss kompetensutveckling, bland annat deltagande i gemensam insats i regionen med fokus på genus, interkulturellt arbete och traditionellt "klassperspektiv". Ytterligare kompetensutveckling planeras för. För att undvika att förstärka könsroller och kulturella stereotyper har fokus även varit på det informationsmaterial som används så att detta ska vara köns- och normmedvetet. Hittills har bland annat vissa broschyrer och digitalt material granskats så att det visar en mångfald av personer i olika yrken. Det finns en plan att systematiskt revidera olika informationsmaterial.

På Skolinspektionens vägnar

X Kaiwan Adl Zarabi

Beslutsfattare
Signerat av: Kaiwan Adl Zarabi

X Ingrid Jerkeman

Föredragande
Signerat av: Ingrid Jerkeman

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-granskningar/studie--och-yrkesvagledning-i-komvux/>

Bilaga: Författningsstöd

Huvudmans och rektors organisering av studie- och yrkesvägledning inför val av studier

2 kap. 8, 10, 29 och 34 §§ samt 4 kap. 3–5 §§ skollagen (2010:800)

Förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplan för vuxenutbildningen (Lvux12), 1 Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Utveckling av vuxenutbildningens verksamheter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Utbildningsval - arbete och samhällsliv, 2.4 Rektorns ansvar

Arbetet med studie- och yrkesvägledning för att ge elever förutsättningar att göra väl underbyggda val av studier

2 kap. 29 § skollagen

Lvux12, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Utbildningsval - arbete och samhällsliv